

23.4.2023

לכבוד:
רשות האסדרה

שלום רב,

התייחסות החברה להגנת הטבע לטיטות הנחיות לעניין אופן ההתייעצות עם רשות האסדרה

החברה להגנת הטבע מתכבדת להגיש את התייחסותה לטיטות הנחיות לעניין אופן ההתייעצות עם רשות האסדרה (להלן: "טיטות הנחיות") כלהלן:

בסעיף 6(א) לטיטות הנחיות נכתב, כי ככלל תפרסם הרשות את כל הגורמים מחוץ לממשלה שבהם הסתייעה ושעמם היתה בקשר ממשי לביצוע תהליך ההתייעצות עמה, וכן תפרסם בתמצית במה הסתייעה בהם.

עם זאת, סעיף 6(ב) קובע חריג המאפשר לרשות להמנע מפרסום שמו של הגורם המייעץ, על פי בקשתו, ולמעט אם מדובר בשתדלן. בנוסף, סעיף 6(ג) מאפשר להמנע גם מפרסום התמצית המתארת במה הסתייעה הרשות באותו גורם.

לעמדתנו, סעיפים 6(ב) ו-6(ג) אינם חוקיים מאחר שהם סותרים את חוק עקרונות האסדרה, תשפ"ב-2021 (להלן: "החוק"), הקובע את עקרון השקיפות כעקרון יסוד לאסדרה מיטבית.

כך, בסעיף 2(3) לחוק נכתב כי "תהליך גיבוש האסדרה וקביעתה מתבססים במידה מספקת על נתונים הנוגעים לעניין, ונעשים בהתאם לעקרון השקיפות ותוך שיתוף הציבור במידה הנדרשת בנסיבות העניין". ובסעיף 3 לחוק נכתב כי תהליך הערכת השפעות אסדרה כולל, בין היתר "שיתוף הציבור, ובכלל זה שקיפות על הליך זה".

לפיכך, סעיפים 6(ב) ו-6(ג) לטיטות הנחיות סותרים את עקרון השקיפות המעוגן בחוק, בכך שהם מאפשרים לגורמים חיצוניים המייעצים לרשות האסדרה, לפעול במחשכים ובלי שדבר ההיוועצות עימם תובא לידיעת הציבור, או אפילו מבלי שתמצית ההיוועצות תפורסם. כל זאת, רק בשל חשש כללי (שטיבו אינו ברור) של הגורם המייעץ מהפרסום, ומבלי שהגורם יוכיח נזק קונקרטי.

נוסיף ונטען כי גם ללא הסתירה להוראות החוק, מדובר בסעיפים שאינם ראויים כשלעצמם, ועלולים לגרום לנזק סביבתי כבד. גורם חיצוני המייעץ לרשות האסדרה משפיע באופן מהותי על תהליכי קבלת החלטות ציבוריים, ולכן אין מקום להסתיר את דבר ההיוועצות עימו מכל סיבה שהיא, ובוודאי שלא על רקע "חשש מפרסום".

למשל, אין להלום מצב בו מפעל מזהם ייעץ באנונימיות לרשות האסדרה, כנגד רגולציה של המשרד להגנת הסביבה שעוסקת במניעת זיהומים, תוך שהרשות מסתירה את העובדה כי גורם בעל אינטרסים מעורב בגיבוש רגולציה שיש לה השפעה סביבתית ובריאותית מכרעת על הציבור.

לפיכך, אנו מציעים למחוק מטיטות הנחיות את סעיפים 6(ב) ו-6(ג), ולתקן את סעיף 6(א) כך שמילה "ככלל" תמחק מהסעיף.

בכבוד רב,

אסף בן לוי, עו"ד

יועמ"ש, החברה להגנת הטבע